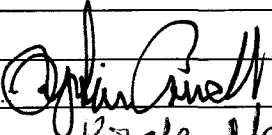

KSK-notat nr.: 42/2013 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Småkraft AS/Geitelvei kraftverk		
Fylke/kommune:	Hordaland/Voss		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign:	
Saksbehandler:	Kirsten Marthinsen	Sign.:	
Dato:	25 JUN 2013		
Vår ref.:	NVE 200804416-30		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Søknad om tillatelse til å bygge Geitelvei kraftverk i Voss kommune, Hordaland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	2
Høring og distriktsbehandling	3
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	3
Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse	9
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	9
NVEs vurdering	12
NVEs konklusjon	17

Sammendrag

Planene for Geitelvei kraftverk går ut på å utnytte et fall på 235 m i Geitelvei til kraftproduksjon ved å bygge inntak på kote 240 og kraftstasjon på kote 5. Fra inntaket føres vannet i 1200 meter nedgravde rør og 500 meter rør i dagen fram til kraftstasjonen. Geitelvei kraftverk er planlagt med en installert effekt på 4,4 MW og vil produsere om lag 14,5 GWh i et middels år. Det er planlagt å forlenge eksisterende vei med 50 meter til kraftstasjonen og oppgradere eksisterende traktorvei langs et stykke av rørgata.

Voss kommune og Hordaland fylkeskommune er positiv til prosjektet under forutsetning av at det gjøres visse avbøtende tiltak. Fylkesmannen i Hordaland kan akseptere utbygging, men ber NVE vurdere nivå på minstevannføring og sette visse krav til detaljert planlegging. Voss Naturvernlag går imot utbygging. Jernbaneverket og Statens vegvesen har ingen merknader til søknaden.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 14,5 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste

prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Geitelvi kraftverk vil medføre betydelige terrenginngrep i et område med verdi for friluftsliv og hvor det er sannsynlig at det finnes verdifullt naturmangfold. Vi mener de landskapsmessige konsekvensene av tiltaket vil være store. NVE kan ikke se at avbøtende tiltak vil redusere terrenginngrepene i tilstrekkelig grad, da det er flere punkter langs rørtaseen vi ser på som problematiske.

NVE mener at ulempene ved bygging av Geitelvi kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt, og vi avslår derfor søknaden fra Småkraft AS om tillatelse til å bygge Geitelvi kraftverk.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Småkraft AS, datert 8.2.2012:

"Småkraft AS ønsker å utnytte fallet i Geitelvi til kraftproduksjon, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

Bygging av Geitelvi kraftverk i samsvar med fremlagte planer.

2. Etter energiloven om tillatelse til:

Bygging og drift av Geitelvi kraftverk med tilhørende koplingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning.

Det er inngått avtale med grunneiere med fallrettigheter om falleie og øvrige rettigheter til å gjennomføre prosjektet."

Geitelvi kraftverk, hoveddata		
TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	12,6
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	37,0
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	93
Middelvannføring	l/s	1170
Alminnelig lavvannføring	l/s	70
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	100
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	30
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	240
Avløp	moh.	5
Lengde på berørt elvestrekning	km	1,6
Brutto fallhøyde	m	235
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,54
Slukeevne, maks	m ³ /s	2,34
Slukeevne, min	m ³ /s	0,12

Tilløpsrør, diameter	mm	1000
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	1700
Installert effekt, maks	MW	4,4
Brukstid	timer	3300

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	6,7
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	7,8
Produksjon, årlig middel	GWh	14,5

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	48,8
Utbyggingspris	kr/kWh	3,37

Geitelvi kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	5,2
Spenning	kV	6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	5,2
Omsetning	kV/kV	6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	km	0,6
Nominell spenning	kV	22
Luftlinje el. jordkabel		jordkabel

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort, lagt ut til offentlig ettersyn og sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter, for uttalelse. Behandlingen har vært koordinert med 5 andre søknader om bygging av småkraftverk i Voss kommune. NVE var på befaring i området den 24.10.2012 sammen med representanter for Voss naturvernlag, søker og grunneiere. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringsuttalelsene er sitert i KSK-notat nr. 47/2013 - Samlet vurdering av 5 småkraftverk i Voss.

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i e-post av 19.10.2012 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

"Bakgrunn

Vi viser til brev der dere ber om Småkrafts kommentarer på mottatte høringsutsagn vedrørende konsesjonssøknaden for Geitelvi kraftverk i Voss kommune i Hordaland fylke. Geitelvi skal behandles sammen med 5 andre søknader. Noen av uttalelsene som er kommet inn gjelder samlet for alle søknadene. Småkraft gir her svar på uttalelsene som gjelder Geitelvi kraftverk spesielt.

Voss kommune:

Voss kommunestyre har fattet følgende vedtak i sak 48/12:

1. Voss kommune ser positivt på framlagde søknader om bygging av småkraftverk i Geitelvi kraftverk (Småkraft AS), Jørnevikselvi kraftverk (Småkraft AS), Vassvøre kraftverk (Grautaleitet fallrettslag), Nedre Dyrvo Kraftverk (Nedre Dyrvo Kraft AS v/Svein Apelthun), Gosland kraftverk (Voss Energi AS), Tesgjolo kraftverk (Tesgjolo Kraft AS).
2. Ved ei ev. utbygging av Geitelvi kraftverk bør avløpet frå kraftstasjonen i si heilheit gravast ned og førast ut på djupt vatn i Bolstadfjorden. Dette av omsyn til det tilrettelagde friluftsområdet ved Bolstadfjorden.
3. (...)
4. Når det gjeld anadrom laksefisk vurderer ein den samla verknaden av dei omsøkte kraftverka som liten eller ubetydeleg. Det er likevel viktig å ta vare på dei mindre anadrome elvestrekningane som finst og utløpet frå kraftstasjonane bør i utgangspunktet plasserast over desse.
5. Artar knytta til sjølve vassstrengen og nærområdet vil bli mest berørt av ei regulering. Dette gjeld spesielt fisk, fuktkrevjande planteartar og fugleartar som fossefall, strandsnipe, linerle og vintererle. Det er derfor viktig å setja krav om ei viss minstevassføring i dei ulike vassdraga. Når det gjeld fossefall bør det monterast eigna hekkedassar i dei ulike elvene i samråd med kyndig fagperson

Voss kommune har i sin vurdering av Geitelvi kraftverk sagt følgende:

I kommuneplanen har arealet formål som LNF-område. Nedslagsfeltet inngår ikkje som ein del av verna vassdrag, men utløpet frå kraftstasjonen vil skje i Bolstadfjorden som har status som nasjonalt lakseførande vassdrag.

Tiltaket vil ha liten til middels negativ konsekvens for biologisk mangfald og liten eller ubetydeleg konsekvens for dei andre brukarinteressene. Tap av inngrepsfrie områder, sone 2, er berekna til 0,83 km².

På Tangen ved Bolstadfjorden har kommunen opparbeida eit friluftsområde (det einaste området i kommunen ved sjø) og det er tilrettelagt eit flåtemuseum som viser den gamle transportvegen langs fjorden. Området er og registrert som naturtype: «brakkvassdelta». Det er viktig at kvalitetane i dette området ikkje vert forringa av ei utbygging. Utløpet frå kraftstasjon bør derfor gravast ned og førast ut på djupt vatn i fjorden.

Kraftstasjon bør få ein tilpassa arkitektur, god isolering (støy) og få ei best muleg tilpassing i terrenget.

Som avbøtande tiltak kan ein vurdere ei ytterlegare opprustning av friluftsområdet i samarbeid med kommunen.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft gir svar på følgende punkter referert til ovenfor:

Svar til punkt 1:

Småkraft takker Voss kommune for positiv innstilling til prosjektet og vil legge vekt på vilkår i utarbeidelse av detaljplaner dersom prosjektet får konsesjon.

Svar til punkt 2:

Småkraft vil ta hensyn til det tilrettelagte friluftsområdet ved Bolstadfjorden og flåtemuseum. Fra kraftstasjonen og til utløpet i fjorden vil vannveien bestå av nedgravd rør. Utløpskanalen/røret og elvebredden erosjonssikres med hensyn til det regulerte friområdet.

Svar til punkt 4:

Geitelvi er ikke anadrom. Det finnes en tynn bestand av bekkørret på den berørte elvestrekningen. Det er ikke gjort nærmere undersøkelser av øvrig ferskvannsfauna. Minstevannføringen vil kunne opprettholde noe av produksjonen og bekkørretpopulasjonen.

Svar til punkt 5:

Småkraft vil følge opp konsesjonsvilkår som NVE setter når det gjelder minstevannføring. Som avbøtende tiltak vil Småkraft sette ut hekkedasser for Fossekallen.

Småkraft vil ellers gjennomføre en skånsom utbygging som ikke forringer friluftsområdet og Flåtemuseets kvaliteter på Tangen ved Bolstadfjorden. Blant annet vil kraftstasjonen bli utformet etter vår standardmal, men med naturlig tilpasning til stedet mht. blant annet takmaterialet. Vi vil være i dialog med kommunen vedr. planer for ytterligere opprustning av friluftsområdet.

Fylkesmannen i Hordaland:

Vossovassdraget sin status som verna vassdrag og nasjonalt laksevassdrag må gi føringar for omfanget av småkraftutbygging i vassdraget. Omsynet til nasjonale verneverdiar må ha stor vekt. Fylkesmannen fremjar motsegn til utbyggingsplanane for Nedre Dyrvo kraftverk og Tesgjolo kraftverk. Motsegna til Vassvøre kraftverk er i hovudsak knytt til vegutbygging langs Vossadalselvi.

Ved eventuell utbygging av Geitelvi kraftverk, Jørnevik kraftverk og Gosland kraftverk må omsynet til anadrom fisk, landskap og friluftsliv verte innarbeidd i vilkåra. Fylkesmannen meiner det ville vere ein føremon om NVE set klårare krav til sammanfatning av faktagrunnlaget for eksisterende utbygginger for å kunne vurdere samla belastning på naturmangfaldet på utfyllande måte.

Geitelvi kraftverk

Utbygging er planlagt ved bruk av eksisterande skogbilveg som blir forlenga mot inntakspunktet på 240 moh. Røyrkata vil bli forankra i fjell omlag 500 m av totalt 1700 m, og vil føre til synlege landskapsinngrep spesielt i nedre del. Det ligg ein fin foss ovafor EI6, som er ein kvalitet ved vassdraget, men den er vanskeleg tilgjengeleg på grunn av vegen. Naturleg utløp av elva vil bli flytta til Tangen ved Bolstad stasjon. Utbygginga føre til tap av INON sone 2 tilsvarande 0,83 km². Kraftstasjonen vert lagt i eit område av verdi for nærmiljø, friluftsliv og kulturmiljø.

Det er søkt om minstevassføring på 30 l/s om vinteren og 100 l/s om sommaren.

Vår vurdering av utbyggingsplanane for Geitelvi kraftverk

Fylkesmannen ber NVE vurdere nivået på minstevassføring, slik at vassdraget vil framstå som synleg i landskapet også etter eventuell utbygging. NVE må setje krav til landskapsomsyn, friluftsliv og nærmiljø gjennom detaljplanlegginga.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft vil legge vekt på vilkår i utarbeidelse av detaljplaner dersom Geitelvi får konsesjon. Dersom NVE krever tilleggsutredninger ifbm. sumvirkninger i området, vil Småkraft følge opp dette.

Det er foreslått slipp av minstevannføring lik 5-persentiler på henholdsvis 30 l/s om vinteren og 100 l/s om sommeren. Med tanke på landskap vil minstevannføringen bidra til å bevare noe av inntrykket av elven som landskapselement langs hele strekningen sommertids (ref. miljørapporten).

Hordaland fylkeskommune:

Fylkesutvalet gjorde i møte 29.08.2012 følgende vedtak i sak 187/12:

- 1. Hordaland fylkeskommune ser positivt på framlagde søknader om bygging av småkraftverk i Geitelvi kraftverk (Småkraft AS), Jømevikelvi kraftverk (Småkraft AS), Vassvøre kraftverk (Grautaleitet fallrettslag), Nedre Dyrvo Kraftverk (Nedre Dyrvo Kraft AS v/ Svein Apelthun), Gosland kraftverk (Voss Energi AS), Tesgjolo kraftverk (Tesgjolo Kraft AS).*
- 2. Hordaland fylkeskommune ser at potensialet for funn av automatiskfreda kulturminne er til stades ved Geitelvi kraftverk, Jørnevikelvi kraftverk, og Nedre Dyrvo og vil slik fremja krav om kulturminneundersøkingar etter kulturminnelova § 9 i veg og rørgate trase og tomt for kraftstasjon. Dersom konsesjon vert gitt før faglege undersøkingar er gjort må dette takast omsyn til i konsesjonsvilkåra. Utover dette vil fylkesutvalet minne om kulturminnelova sine føringar på plikt til å melde ifrå om eventuelle funn.*
- 3. Ved ei eventuell utbygging av Geitelvi kraftverk må det takast omsyn til det tilrettelagde friluftsområdet ved Bolstadfjorden og flåtemuseum. Som avbøtande tiltak kan avløpet frå kraftstasjonen gravast ned og førast utpå djupt vatn i Bolstadfjorden.*
- 4. (...)*
- 5. (...)*
- 6. Ei regulering vil ha negativ verknad på artar knytta til sjølve vassstrengen og nærområdet til desse. Dette gjeld spesielt fisk, fuktkrevjande planteartar og fugleartar som fossefall, strandsnipe, linerle og vintererle. Det er derfor viktig å selja krav om ei viss minstevassføring i dei ulike vassdraga året rundt og monterast hekkedassar for fossefall.*

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft registrerer fylkeskommunens positive uttalelse til prosjektet og har følgende kommentarer til fylkeskommunens vedtak:

Svar til punkt 2:

Dersom prosjektet får konsesjon, vil Småkraft umiddelbart ta kontakt med Hordaland fylkeskommune for gjennomføring av arkeologiske registreringer. Dette gjøres i god tid før detaljplanleggingen av prosjektet. Dersom funn av fredete kulturminner blir registrert, vil Småkraft ta hensyn til dette ved graving i marken.

Svar til punkt 3:

Småkraft vil ta hensyn til det tilrettelagte friluftsområdet ved Bolstadfjorden og flåtemuseum. Blant annet vil kraftstasjonen bli utformet etter vår standardmaler, men med naturlig tilpasning til stedet mht. blant annet takmaterialet. Våre løsninger har relativt lave bygg da kran og krandragerer sløyfes. Fra kraftstasjonen og til utløpet i fjorden vil vannveien bestå av nedgravd rør. Utløpskanalen/røret og elvebredden erosjonssikres med hensyn til det regulerte friområdet.

Svar til punkt 5:

Geitelvi er ikke anadrom. Det finnes en tynn bestand av bekkørret på den berørte elvestrekningen. Det er ikke gjort nærmere undersøkelser av øvrig ferskvannsfauna. Minstevannføringen vil kunne opprettholde noe av produksjonen og bekkørretpopulasjonen.

Svar til punkt 6:

Småkraft vil følge opp konsesjonsvilkår som NVE setter når det gjelder minstevannføring. Som avbøtende tiltak vil Småkraft sette ut hekkedasser for Fossekallen.

Voss Naturvernlag:

Felles handsaming:

Voss Naturvernlag står prinsippet om å handsame fleire elvar samla. Men me meiner at dette ikkje bør skje no. Vidare utbyggjinga av såkalla "småkraft" - som ofte er ganske store og som gjev store lokale verknadar på naturen - må bremsast kraftig til ein har vedtekne regionale og lokale overordna planar for korleis me vil forvalta dei attståande vassdraga. Me går difor mot at desse seks vassdraga får løyve no. Det tyder likevel ikkje at me nødvendigvis vil gå mot kvart av dei ved konkret handsaming i ein overordna plan.

Prinsipielt:

Når no dei 6 søknadene vert lagt fram samstundes kan ein kanskje få ein oversikt over konsekvensar av dei samla inngrepa for naturen og konflikhtar med ålmenta sin rekreasjonsbruk av områda.

Jørnevikelva, Geitelva, Vasssvøre kraftverk:

Voss Naturvernlag tykkjer ein bør vera varsam med å regulera endå fleire elvar i denne delen av bygda. I tillegg til eksisterande verk er fleire prosjekt under planlegging på nordsida av Evangervatnet: overføring til Evanger kraftverk frå Muggåselva, Tverrelva, Beinhelleren og Horgaset. I fjella på sørsida av vatnet er der kraftverk i Bergsdalen, elles har området rundt Merkesgrovi urørt preg. "Sannsynlegvis matar elvenettet grunnvatnet. .." - kva konsekvensar dette kan få veit ein ikkje. Konsesjonssøknad ligg også inne for Sagelvi. og BKK søker om regulering på Skorve.

Geitelvi kraftverk:

Naturvernlaget går imot å gjera inngrep som kjem i konflikt med det tilrettelagde friluftsområdet ved Bolstadfjorden (sjå også kommentar frå Voss kommune). Røyrgata vil liggja oppe i dagen ca 500m opp mot inntaket. I tillegg ligg den siste delen av røyrgata i så bratt lende at det er uråd å grava ned. Terrenget her er godt synleg frå E 16, her er det vakker utsikt frå Bolstadøyri og utover fjorden. Ved ei eventuell utbygging må ein bora hol til røyret. Slik kan ein unngå skjemmande naturinngrep på ein godt synleg stad. Dette bør gjerast sjølv om kostnadene vert høgare. Ein vil då og truleg oppnå betre sikring i høve til jernbanen.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft registrer at Voss Naturvernlag går imot at disse seks kraftverkene får tillatelse nå, før en har vedtatt regionale/lokale overordnet planer. Dette vil ikke si at Voss Naturvernlag vil gå imot hvert enkelt prosjekt dersom de blir behandlet i en overordnet plan.

NVE har vedtatt behandling av disse seks sakene nå i høst og vil vurdere sakene ut i fra krav og kriterier som NVE setter. Dersom NVE krever tilleggsutredninger i forhold til samlet inngrep for naturen og almene interesser, vil Småkraft følge opp dette.

Geitelvi ligger i et område der det allerede eksisterer kraftutbygging og vil ikke medføre noen store endringer for dagens INON-grenser. Tiltaket vil ikke direkte berøre kulturminner ved Tangen/Bolstadfjorden. Småkraft har vurdert tunnel og sjakt på nedre del av traseen - se side 18 i søknaden. Dette er vanskelig å gjennomføre pga. «konflikt» med eksisterende veg- og jernbanetunnelen i området som vil komplisere arbeidet med en eventuell vanntunnel. En vil ikke ha innsyn til nedre del av rørgaten fra E 16.

Statens vegvesen:

Statens vegvesen har ingen spesielle merknadar når det gjeld utnytting av vassfall. I saker som gjeld småkraftverk er det særleg nærleiken til våre eksisterande vegar eller planlagde vegar som er av stor interesse for oss. Også tilkomsten frå riks- og fylkesvegar er vesentleg. All bygging, graving og utvida bruk av/ny avkjørsle må søkjast særskild om, og desse sakene vert vurderte i kvart einskild høve.

Småkraft AS sine kommentarer:

Geitelvi kraftverk vil ha avkjøring fra E16. Småkraft vil sende særskilt søknad til Statens vegvesen om dette i ein eventuell detaljgodkjenningsfase.

Jernbaneverket:

Vi har vært på befaring og vil komme med noen generelle anmerkninger som gjelder i alle sakene.

Vi ønsker å få tilsendt kart over alle anleggene hvor veier, riggområder, rørgater og kraftverk er inntegnet. For Jernbaneverket er det viktig å tenke sikkerhet. Når det bygges nye anleggsveier kan elver ta nye løp og det kan oppstå ras. Vi ønsker også å bli orientert om økt trafikk i anleggsperioden.

Jernbaneloven § 10 har blant annet en byggegrense på 30 meter. All byggevirksomhet innenfor denne grensen krever dispensasjon. Denne søknaden må begrunnes og det må sendes inn kart som tydelig viser avstander til jernbanelinjen. Skisser som viser plassering i terrenget er også nødvendig.

Småkraft AS sine kommentarer:

Geitelvi kraftverk vil ikke berøre jernbanen direkte. Småkraft vil dersom prosjektet får konsesjon ha dialog med og informere Jernbaneverket om våre detaljplaner og økt trafikk i anleggsperioden.

Småkrafts konklusjon:

Vi mener at fordelene ved en utbygging av Geitelvi kraftverk er større enn ulempene. Europa og Norge trenger mer fornybar energi! For å realisere en småkraftutbygging, er den avhengig av at de som innehar rettighetene til ressursene griper fatt i muligheten og iverksetter utbygging.

Småkraft har etter 32 ferdig bygde kraftverk fått god erfaring med å rydde, revegetere anleggsområder. Vi har fått positive tilbakemelding på utført arbeid og vi har fått byggeskikkspris på Oftedal i Sirdal kommune. Vi ber derfor NVE vektlegg de positive virkningene prosjektet vil medføre i den videre behandlingsprosessen."

Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse

Småkraft AS uttalte i e-post den 5.11.2012:

"Geitelvi:

Inntak, ev. reguleringsmagasin og overføringer

Kraftverksinntaket er planlagt på kote 240 moh.

Det vil bli bygget en lav gravitasjonsdam med om lag 3-4 meters høyde og med fritt overløp. Lengden på dammen vil bli om lag 8-10 meter. På dammens vest side etableres det et inntaksarrangement som må graves/sprenges i et sidebratt terreng. For å begrense omfanget av konstruksjoner vil en i størst mulig grad grave/spreng ut nødvendig volum bak dammen i stedet for økning av høyden av dammen. Det er planlagt å fly inn betong og maskiner til bygging av dammen.

Vannveg

Fra inntaket i elven ledes vannet inn i et 1650 m langt tilløpsrørsystem, røret vil få en diameter på 0,9 meter. Vannveien planlegges som PE-rør forlagt delvis nedgravd/ delvis i dagen på bukker fra inntak til pel nr. 700. Dette vil gi mindre inngrep i terrenget enn en sprengt grøft, da traseen er sidebratt i dette område. Fra pel 700 til stasjon legges det nedgravde ductile støpejernsrør. Over et kort parti i den nederste delen av traseen (ca. 20-30 m), må røret legges/henges i dagen over en fjellhammer. Røret blir her malt i grå farge for å gli mest mulig inn i terrenget.

(...)"

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Småkraft AS søker om å få bygge Geitelvi kraftverk. Småkraft er eid av selskapene Skagerrak Energi, Agder Energi, BKK og Statkraft. Selskapet er involvert i kraftprosjekter over hele landet.

Om søknaden

Småkraft AS har søkt om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Geitelvi kraftverk med elektriske anlegg, og etter energiloven om tillatelse til å bygge og drive anlegget med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer.

Planene går i hovedsak ut på å benytte et fall mellom kote 240 og kote 5. Vannveien vil bli om lag 1700 meter lang, delvis med rør i sprengt fjellgrøft og delvis med rør i dagen. Kraftverket vil få en installert effekt på 4,4 MW og produksjon om lag 14,5 GWh. Det er planlagt permanent anleggsvei langs øvre del av rørtraseen, og eksisterende veier inn i utbyggingsområdet og til kraftstasjonsområdet må utbedres. Nettilknytning vil bli en ca. 600 m lang jordkabel som vil bli gravd ned fram til eksisterende 22 kV-linje.

Beskrivelse av området og eksisterende inngrep i vassdraget

Geitelvi ligger i Voss kommune i Hordaland. Nærmeste tettsted er Bolstadøyri. Inntaket er planlagt i Helvete, i en smal v-dal. Geitelvi har sitt utspring i området ved Bolstadstølen. Elva renner i nordlig retning, relativt bratt og stritt på utbyggingsstrekningen. Den munner ut i sjøen like utenfor Bolstad. E 16 og jernbanen krysser elva like før utløpet i sjøen. Det går skogsbilvei inn til midtre del av

utbyggingsområdet. Her finnes også ei bru til turbruk. Ellers er vassdraget upåvirket av tekniske inngrep.

Teknisk plan

Reguleringer og overføringer

Det er ikke planlagt reguleringer eller overføringer.

Inntak

Inntaket er planlagt på kote 240, nedenfor samløpet med bekken Veslesløken. Dammen vil bli bygget i betong og bli 3-4 meter høy og ca. 10 meter bred på toppen. Inntaket vil ligge nede i ei trang kløft kalt Helvete.

Rørgate

Fra inntaket er rørgata planlagt på vestsida av elva ned til ca. kote 155, der den vil krysse elva og fortsette på sørsida ned til kote 5. Fra inntaket vil røret ligge i dagen om lag 500 meter. Deretter graves det ned fram til henget ca. ved kote 75, hvor røret henges i dagen et stykke før det graves ned igjen nær kraftstasjonen. På den nedre og bratteste delen, opp til kote 150, er det planlagt å bruke taubane i stedet for konvensjonell anleggsvei.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt i dagen på kote 5 på østsida av elva. Kraftstasjonen plasseres et stykke fra elvemunningen, på ei slette ved et friluftsområde og nær flåtemuseet på Bolstad. Grunnflata vil bli om lag 80 m², og kraftstasjonen med uteområde vil legge beslag på om lag 2 daa. Bygget vil bli tilpasset eksisterende bebyggelse og terreng. Det vil bli installert en peltonturbin med effekt 4,4 MW og største driftsvannføring 2,34 m³/s. Laveste driftsvannføring vil bli 120 l/s. Fra kraftstasjonen vil vannet ledes i et ca. 230 meter langt, nedgravd rør ut til fjorden.

Elektriske anlegg

Det er planlagt installert en generator med ytelse 5,2 MVA og spenning 6 kV. Spenningen transformeres opp til 22 kV og transformatoren vil som generatoren få en ytelse på 5,2 MVA. Transformatoren vil bli plassert inne i kraftstasjonsbygget. Det er planlagt ca. 600 meter jordkabel fra kraftverket til tilknytningspunkt ved avkjørselen fra E 16 mot Bolstadøyri.

Veier

Eksisterende vei må utbedres for anleggstrafikk, og forlenges om lag 50 m ned til kraftstasjonen. Mellom kraftstasjonen og inntaket vil det bli lagt en midlertidig anleggsvei ved siden av rørgatetraseen i en lengde på om lag 1450 meter. Etter anleggsfasen vil det bli beholdt et kjøresterkt dekke for ATV-tilkomst til inntaket. Veien vil ha en annen trasé enn røret i nedre del, der røret er tenkt lagt ved hjelp av taubane.

Massetak og deponi

Det er ikke forventet større mengder overskuddsmasse. Massene er planlagt brukt til bygging og opprusting av vei og ellers fordelt ut i terrenget langs rørtraseen.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Geitelvi kraftverk til ca. 14,5 GWh fordelt på 6,7 GWh vinterproduksjon og 7,8 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 48,8 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 3,37 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Det totale arealbehovet ved bygging av Geitelvi kraftverk vil være totalt om lag 53,5 daa. Størsteparten av arealet (34 daa) vil gå med til rørgate, i tillegg vil veibygging kreve ca. 14,5 daa og inntaket 1,7 daa. I tillegg kommer inntaksdam, kraftstasjonsområde og kabeltrasé.

Småkraft AS har inngått avtale med grunneierne om rettigheter til bygging og drift av Geitelvi kraftverk. Det er seks grunneiere, alle på gnr. 408 men med ulike bnr. Fire av grunneierne er bosatt på Bolstad.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Nedre del av prosjektområdet, der røret med utløpsvannet fra kraftverket skal gå, er regulert til friluftsområde i sjø og vassdrag, samt tilhørende friområde på land. Her finnes også den lokalt viktige naturtypen brakkvannsdelta. Selve kraftstasjonstomta er regulert for utbygginger, mens vannvei og inntak vil ligge i LNF-område.

Samlet plan (SP)

Tiltaket er ikke tidligere behandlet i samlet plan, og er under grensen for slik behandling.

Verneplan for vassdrag

Geitelvi er ikke vernet etter verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket medfører bortfall av 0,83 km² INON sone 2 (1-3 km fra tyngre tekniske inngrep).

Nasjonale laksevassdrag

Bolstadfjorden og Vossovassdraget, med anadrome strekninger i sideelver, er nasjonalt laksevassdrag. Geitelvi har ikke anadrom strekning og er derfor ikke nasjonalt laksevassdrag.

Andre verneområder

Tiltaket berører ikke vernede områder.

Fylkesvise planer for småkraftverk

Hordaland fylkeskommune har utarbeidet regional plan for småkraft. De overordnede rammene for planen er at "Hordaland er positiv til bygging av små vasskraftverk der omsyn til miljø og andre arealinteresser er ivareteke. Verdiskaping for samfunnet skal også vurderast." Geitelvi ligger i delområde 3 – Voss. I delområdet er temaene sårbart høgfjell, fisk og fiske og reiseliv vurdert å ha stor

verdi. Bolstadøyri, Evanger og Voss er viktige startsteder for turer i området. I planen står det følgende: *"Voss delområde har eit stort potensial for småkraft. Det er særleg viktig å ta omsyn til villaksen i Vosso, som har status som nasjonalt laksevassdrag. Vosso og sideelva Teigdalselva har og sjøarebestand av stor verdi. Det er stort potensial for utbygging i sideelvane til Vosso, og også oppstrøms lakseførende strekning kan det vere trong for særlege tiltak ved utbygging. Ein må ta særleg omsyn til friluftsliv der det omfattande stinettet i området går langs vassdrag og elvestrekningar som vert nytta til padling."* Veien inn langs Bolstadfjorden og Evangervatnet er merket som en del av turistveien "Den grønne sløyfa" på verdikartet for reiseliv i Hordaland, og utsiktspunktet over Bolstad ved Geitelvi er også vist. På temakart for biologisk mangfold er Geitelvi merket som ei mulig bekkekløft, og nedre del av influensområdet er merket med artsdata av middels verdi. Bolstadfjorden er vurdert som et fjordlandskap med middels verdi på sørsida av fjorden og stor verdi på nordsida av fjorden. Utsiktspunktet ved Geitelvi har dermed utsikt til fjordlandskap med stor verdi, mens selve inngrepet vil komme i et fjordlandskap av middels verdi.

NVEs vurdering

Under følger en vurdering av de relevante temaene for Geitelvi kraftverk. NVEs vurdering av den samlede belastningen av Geitelvi kraftverk og 4 andre omsøkte småkraftverk i Voss kommune finnes i KSK-notat nr. 47/2013 - Samlet vurdering av 5 småkraftverk i Voss.

Hydrologisk grunnlag og hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 12,6 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 1,17 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 0 % og det er ingen breer i nedbørfeltet. Avrenningen varierer fra år til år med vår- og høstflom. Flommen om våren er gjerne mer langvarig og med lavere maksimumsvannføring enn høstflommene, som er typiske regnflommer. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 100 og 30 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 70 l/s.

NVE gjør oppmerksom på at alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil være beheftet med feilkilder ved skalering til det aktuelle vassdraget. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 2,34 m³/s og minste slukeevne 0,12 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring tilsvarende 5-persentilverdiene sommer og vinter, altså 100 l/s i perioden 01.05. til 30.09. og 30 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 74 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Det meste av restvannføringen vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene (fra ca. 8 m³/s og oppover) blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 45 dager i et middels vått år. I 60 dager vil vannføringen være under summen av minste slukeevne og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 40 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne er stor, men at den ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ettersom vassdraget er preget av store vannføringsvariasjoner og høye flomtopper. Det er særlig vannføringsregimet i perioden mai til august som vil bli endret.

Landskap og brukerinteresser

I Nasjonalt referansesystem for landskap (Puschmann 2005) skildres landskapsregionens sidedaler. Et karaktertrekk er trange gjel og høye terskler som vannet kaster seg utfor, trekk som er beskrivende for Geitelvi. På utbyggingsstrekningen renner Geitelvi fra et trangt gjel kalt Helvete, ut mot en åpnere fjellhille og derfra bratt nedover mot Bolstadfjorden. Denne nedre delen har flere fossefall, mens den øvre delen er mer strykpreget. Influensområdet framstår relativt uberørt, sett bort fra E 16 som krysser elva i nedre del. Området er skogkledd og ikke spesielt variert, men Geitelvi tilfører variasjon og er et viktig element i landskapet. Fossene i nedre del er relativt store, men ikke synlige fra bilveien eller vanlige turområder.

Området ved planlagt kraftstasjon er et opparbeidet friområde på Tangen ved Bolstadfjorden. Det er kommunens eneste friluftsområde ved sjø. Her finnes som nevnt en volleyballbane og det er satt ut benker og søppelkasser. Like nedenfor ligger flåtemuseet på Bolstad. Det viser hvordan man tidligere fraktet tømmer fra Voss til Bergen. NVE er enig med Multiconsult i at tiltaksområdet er av middels verdi for friluftsliv.

Fra nedre del av Rasdalen går det en mye brukt tursti opp til utsiktspunkt med bord og benker og panoramautsikt over Bolstadfjorden. Utsiktspunktet er merket av i "Fylkesdelplan for små vasskraftverk i Hordaland". Området er tilgjengelig og brukes av alle aldersgrupper, fra barnehagebarn og oppover. Det finnes også ei turpostkasse med ei turbok som viser at området er flittig brukt. Like ved utsiktspunktet kaster elva seg ned i en stor foss, og lyden fra fossen var framtrедende i lydbildet i området. Rørtraseen vil passere utsiktspunktet, og her har Småkraft AS også planlagt et riggområde. Fra utsiktspunktet ser man over på motsatt side og utover Bolstadfjorden. Området på nordsida av Bolstadfjorden er gitt stor verdi for tema fjordlandskap i "Fylkesdelplan for små vasskraftverk i Hordaland". Fjordsidene på sørsida av fjorden, der Geitelvi renner, er gitt middels verdi.

I øvre del av vannveien er røret planlagt delvis nedgravd og delvis lagt på betongblokker i et svært sidebratt terreng. Vannveien vil så vinkle av fra elva og krysse noen myrer før den faller svært bratt, delvis i overheng, ned mot planlagt kraftstasjon på Bolstad. Også i nedre del er det planlagt rør i dagen, klamret til fjell og forankret med betongklosser. Området der kraftstasjonen er planlagt er like i nærheten av et tilrettelagt friluftslivsområde. Rør eller kanal for utløpsvannet fra kraftstasjonen vil måtte krysse i ytterkant av området, hvor det bl.a. er opparbeidet volleyballbane.

Etablering av inntak, kraftstasjonsbygg og avløpskanal fra kraftverket ser NVE som mindre konfliktfylt med tanke på brukerinteresser og friluftsliv.

Fylkesmannen i Hordaland mener NVE må sette krav til blant annet landskapshensyn ved en eventuell utbygging. NVE mener at størstedelen av rørgata vil bli landskapsmessig skjemmende, men særlig øvre og nedre del. Terrenginngrepene som vil være nødvendig for å gjennomføre utbyggingen vil bli svært synlige og gi en tydelig negativ påvirkning på landskapet. I nedre del vil det kreves visse terrenginngrep å klamre røret til fjellsida, og røret vil bli relativt synlig fra friluftsområdet. Selv om det bygges med taubane, slik Småkraft AS foreslår, vil det bli behov for hogst og en viss anleggsbredde. Midtre del av rørgata er noe mindre utfordrende, men til gjengjeld godt synlig fra tursti. I øvre del er det smalt og sidebratt, og selv om røret legges ved hjelp av terrenggående gravemaskin, vil det være behov for stikkveier fra anleggsveien for å få rør ned til traseen. Dette partiet vil være anleggsteknisk svært utfordrende. Bygging av inntak på et smalt og trangt område og uten tilgang fra begge sider vil også bli både arealkrevende og teknisk krevende. NVE mener at bygging av inntak og legging av rørgate vil skape store og varige sår i landskapet, og at det er vanskelig å finne gode avbøtende tiltak. Vi mener at utbyggingen vil få stor negativ konsekvens for landskapet, og vi legger stor vekt på dette i vår avgjørelse.

Når det gjelder brukerinteresser, er det særlig nedre del av rørgata der den skal klamres til fjell, rørgate ved utsiktsplassen og elvekryssingen like ovenfor som vil ha negativ innvirkning. I tillegg kommer reduksjon/bortfall av lyd fra elva, som er et element som bidrar i turopplevelsen ved utsiktspunktet. Inngrepene vil, etter NVEs mening, gjøre området mindre attraktivt for tur- og friluftslivsbruk. NVE ser at området har høy bruksfrekvens og er viktig for nærfriluftsliv i Bolstadorområdet. Voss Naturvernlag uttaler at de er imot inngrep som kommer i konflikt med friluftsområdet på Bolstad. NVE mener legging av rørgate vil bli svært synlig både fra friområdet på Bolstad, fra stien og fra utsiktspunktet. Etablering av inntak, kraftstasjonsbygg og avløpskanal fra kraftverket ser NVE som mindre konfliktfylt med tanke på brukerinteresser og friluftsliv. NVE mener at brukerinteressene i området vil bli negativt berørt ved en eventuell utbygging av Geitelvi kraftverk. NVE legger vekt på tiltakets negative konsekvenser for friluftsliv og brukerinteresser.

Ved en eventuell konsesjon mener Voss kommune og Hordaland fylkeskommune at avløpet fra kraftstasjonen må graves ned og føres ut på dypt vann i Bolstadfjorden, av hensyn til det tilrettelagte friluftsområdet ved fjorden. Kommunen uttaler også at kraftstasjonsbygget bør få en arkitektur tilpasset området, samt at det bør gjøres støydempende tiltak. De ønsker også at det vurderes en ytterligere opprusting av området i samarbeid med kommunen. NVE mener det vil være viktig at en ev. avløpskanal graves ned, men vi kan ikke se at det er nødvendig at utløpet ligger dypt. Det vil ikke være spesielt sterk strøm eller annen fare forbundet med utløpet. Vi er også enig i at støydempende tiltak vil være viktig ved en ev. konsesjon, ettersom kraftverket vi ligge i et område med aktiv bruk. NVE ser ikke behov for å legge sterke føringer på utformingen av en ev. kraftstasjonsbygning, men vi er enige med kommunen i at form og materialbruk bør tilpasses stedet. Vi har ikke mulighet til å pålegge opprusting av området utover de skadene som byggingen vil kunne forårsake direkte.

Biologisk mangfold

Terrestrisk miljø

Med unntak av området for avløpskanalen fra kraftverket, er hele tiltaks- og influensområdet skogkledd. Det finnes også noe myr- og heivegetasjon. Skogen er i hovedsak blåbær-røsslyngskog med furu og bjørk i tresjiktet. Nedstrøms inntaket og i inntaksområdet finnes et ospesholt med relativt store trær av osp og rogn og en mangfoldig og kravfull lavflora typisk for rikbarkstrær. På befaring ble laven gubbeskjegg (NT) funnet. Arten regnes som en indikator på en velutviklet og normalt hjemmehørende epifyttisk lavflora i barskog på lave og midlere boniteter. Når gubbeskjegg forsvinner er det også mange andre arter som forsvinner. Antagelig har arten økologisk optimum på gamle trær i relativt glissen skog, slik som her langs Geitelvi. Dessuten bruker arten trolig lang tid på å spre seg fra eldre skogbestand og etablere seg godt i yngre bestand. Skogbruk/hogst er viktigste trussel for arten. Ospesholtet ligger nede i kløfta Helvetet, et nordøstvendt, fuktig og skyggefullt område. Forekomst av laven lungenever bekrefter inntrykket av et fuktig og lite hogstpåvirket miljø. Det er potensial for sjeldne og truede vedboende sopp og insekter i ospesholtet, samt et visst potensial for forekomst av hulerugende fugl og spettefugler. NVE mener tiltaket vil få konsekvenser for en velutviklet bestand av rikbarkstrær. Vi legger vekt på at det er potensial for funn av sjeldne og truede arter innenfor flere organismegrupper.

Oppstrøms brua som krysser elva ved utsiktspunktet er det plantet et granfelt. Ved fossen i nedre del av elva finnes en noe fosserøypåvirket vegetasjon med fuktighetskreven levermoser. Skogen i nedre del av området er dominert av gråor, med innslag av rogn, bjørk, gran og furu. Kraftstasjonen er planlagt på Tangen på Bolstad. Dette området ligger nær naturtypen brakkvannsdelta og lokaliteten er gitt liten verdi (C-verdi). Slik kraftstasjonen og avløpsrør/-kanalen fra kraftstasjonen er planlagt mener NVE at tiltaket ikke vil komme i konflikt med naturtypen brakkvannsdelta.

Tiltaks- og influensområdet er et viktig beiteområde for hjort, særlig vinterstid, og det går flere trekkveier gjennom området. I den bratte lia det røret er tenkt klamret til fjell like før kraftstasjonen er det svært tydelige hjortestier og liggeplasser. Tiltaket vil etter NVEs vurdering ikke redusere hjortens beiteområde nevneverdig, men det kan komme i konflikt med enkelte trekkveier. NVE legger liten vekt på tiltakets konsekvenser for hjort.

Det er observert fossefall i naboelver, og det er sannsynlig at fuglen bruker elva både til hekking og næringsøk. Det er også gjort en observasjon av dverglo i nærheten av planlagt inntak. Dverglo er oppført på den norske rødlista som nær truet (NT). Arten er knyttet til sand- og grusforekomster ved ferskvann og er sårbar for menneskelig forstyrrelse i hekketida. Dverglo har tidligere hekket på Grandane i Voss. Geitelvi har lite av slike sand- og grusforekomster på planlagt utbygd strekning. NVE mener tiltaket vil ha liten konsekvens for dverglo, da det er lite sannsynlig at arten hekker i tilknytning til Geitelvi.

Akvatisk miljø

Geitelvi er ikke anadrom, men det er en liten bestand bekkeørret i elva. Ved en eventuell utbygging mener NVE at bestanden vil bli negativt påvirket på utbyggingsstrekningen, selv om det blir sluppet minstevannføring. Det skyldes at tilgjengelig areal vil reduseres både for fisk og næringsdyr, og at faren for bunnfrysing vil øke. Det finnes ingen tidligere registreringer av ferskvannsorganismer i elva, og det ble heller ikke gjort slike undersøkelser i forbindelse med konsesjonssøknaden. Elva renner i stryk eller fosser på utbyggingsstrekningen, og det finnes lite løsmasser i elveløpet. NVE mener sannsynligheten for funn av sjeldne eller truede ferskvannsorganismer er liten.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Geitelvi kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i naturmangfoldlovens §§ 4 og 5 samt §§ 8-12.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av ev. påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport og høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 16.4.13. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Geitelvi kraftverk finnes det en observasjon av dverglo (NT) og naturtypen brakkvannsdelta (C-verdi). I tillegg er det potensial for funn av sjeldne eller truede vedboende sopp og insekter i ospeholtet ved inntaksområdet, og det er etter NVEs mening også potensial for funn av sjeldne eller truede moser og lav. Det er funnet gubbeskjegg (NT) på trær i nærheten av planlagt inntak. En eventuell utbygging av Geitelvi vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4. Vi mener tiltaket kan være i konflikt med forvaltningsmålet for arter gitt i naturmangfoldloven § 5. § 5 omfatter ikke bare artene, men også deres økologiske funksjonsområder. Vi ser at kløfta Helvete, der inntaket er planlagt, er et økologisk funksjonsområde som kan huse mange arter. Flytting av inntaket eller avslag på søknaden vil etter NVEs mening ivareta artene, deres genetiske mangfold og økologiske funksjonsområder, jf. § 5.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Samla belastning jf. naturmangfoldloven § 10 er diskutert i KSK-notat 47/2013.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon, tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av dette, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Kulturminner

Hordaland fylkeskommune ser potensial for funn av automatisk freda kulturminner i influensområdet til Geitelvi kraftverk. De fremmer krav om kulturminneundersøkelser. Hvis NVE gir konsesjon vil vi sette som et krav at slike undersøkelser blir gjort før en ev. byggeprosess starter, og at eventuelle funn blir tatt hensyn til.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempes

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden gi ca. 14,5 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon.
- Kraftverket vil gi inntekt til utbyggingsselskapet, grunneierne og kommunen, og vil på denne måten kunne bidra til å opprettholde bosetting i området.

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Geitelvi.
- Tiltaket vil medføre store landskapsinngrep i et friluftsområde.

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 14,5 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Geitelvi kraftverk vil medføre betydelige terrenginngrep i et område med verdi for friluftsliv og hvor det er sannsynlig at det finnes verdifullt naturmangfold. Vi mener de landskapsmessige konsekvensene av tiltaket vil være store. NVE kan ikke se at avbøtende tiltak vil redusere terrenginngrepene i tilstrekkelig grad, da det er flere punkter langs rørtraseen vi ser på som problematiske.

NVEs konklusjon

NVE mener at ulempene ved bygging av Geitelvi kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt, og vi avslår derfor søknaden fra Småkraft AS om tillatelse til å bygge Geitelvi kraftverk.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.